

Azərbaycan Respublikası adından

QƏRAR

Bakı şəhəri

İş № 2(102)-130/2019

07.01.2019

ALİ MƏHKƏMƏ

**Azərbaycan Respublikası adından
Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin
Mülki Kollegiyasının
Q Ə R A R İ**

« 07 » yanvar 2019-cu il İş № 2(102)-130/19 Bakı şəhəri

Azərbaycan Respublikası Ali Məhkəməsinin mülki kollegiyası, hakimlər Əsgərov Qürbət Ağa oğlunun sədrliyi və məruzəsi ilə, Vəliyeva Elşanə Rafiq qızı və Hacıyev Sənan Firudin oğlundan ibarət tərkibdə, Əhmədov Fuad Vahid oğlunun katibliyi, iddiaçının vəkili X1 iştirakları ilə, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin MK-nın 13 avqust 2018-ci il tarixli qətnaməsindən Cavabdeh və vəkili X2 kassasiya şikayəti üzrə işə baxaraq,

MÜƏYYƏN ETDİ :

Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsinin 06 aprel 2018-ci il tarixli 2(0)/2018 sayılı qətnaməsi ilə iddia tələbi qismən təmin edilərək Cavabdeh”ndan 7000(yedi min) ABŞ dolları məbləğində pul vəsaitinin alınması və İddiaçı verilməsi qət edilmişdir.(hakim N. Tağıyeva).

Bakı Apellyasiya Məhkəməsi mülki kollegiyasının 13 avqust 2018-ci il tarixli qətnaməsi ilə (hakimlər İ.Xəlilov - sədrlik edən və məruzəçi, X.Cəmilova və A.Hüseynov, İş № 2(103)-7456/2018) apellyasiya şikayəti təmin edilməyərək həmin iş üzrə Bakı şəhəri Nəsimi rayon məhkəməsinin 06 aprel 2018-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılmışdır.

İŞİN HALLARI :

İddiaçı cavabdeh Cavabdehə qarşı “sığortalı əmanətin kompensasiya edilməsi” tələbinə dair iddia ərizəsi ilə Nəsimi rayon Məhkəməsinə müraciət edərək Cavabdehdən 7000 ABŞ dolları məbləğində pul vəsaitinin və sığorta hadisəsinin baş verdiyi günə qədər hesablanmış faizlərin kompensasiya şəklində ödəniş günü Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının müəyyən etdiyi məzənnə üzrə manatla tutulub ona verilməsi barədə qətnamə çıxarılmasını xahiş etmişdir.

İş üzrə yuxarıda göstərilən məhkəmə aktları qəbul edilmişdir.

**KASSASIYA ŞİKAYƏTİNİN DƏLİLLƏRİ VƏ
TƏRƏFLƏRİN İZAHATLARI :**

Cavabdeh və vəkili X2 kassasiya şikayəti verərək şikayəti onunla əsaslandırılmışlar ki, məhkəmə tərəfindən maddi və prosessual hüquq normaları düzgün tətbiq edilmədiyindən Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin 13 avqust 2018-ci il tarixli qətnaməsinin ləğv edilərək, iddianın təmin edilməsini barədə yeni qərar çıxarılmasını xahiş edirlər.

Məhkəmə kollegiyasının iclasında iddiaçının vəkili X1 kassasiya şikayətinin dəlilləri ilə razılaşmadığını vurğulayaraq şikayətin təmin edilməməsinə Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin 13 avqust 2018-ci il tarixli qətnaməsinin dəyişdirilmədən saxlanılmasını xahiş edir.

Məhkəmə kollegiyasının iclasının yeri və vaxtı barədə digər tərəfə lazımı qaydada bildiriş göndərilmiş olsa da, digər tərəflər üzrlü səbəblər olmadan məhkəmə iclasına gəlməmişdir.

Azərbaycan Respublikası MPM-nin 415.3-cü maddəsinə əsasən kollegiya işə gəlməyən digər tərəflərin iştirakı olmadan baxılmasını mümkün hesab edir.

Məhkəmə kollegiyası məruzəçini dinləyib, kassasiya şikayətinin dəlillərini araşdıraraq hesab edir ki, Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin MK-nın 13 avqust 2018-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən, kassasiya şikayəti təmin edilmədən saxlanılmalıdır.

HÜQUQ MƏSƏLƏLƏRİ :

Azərbaycan Respublikası MPM-nin 416-cı maddəsinin tələbinə görə kassasiya instansiyası məhkəməsi apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq edilməsini yoxlayır.

Qanunun tələbinə görə kassasiya instansiyası məhkəməsi işin faktiki hallarını araşdırmır, yəni, işə baxan birinci instansiya və apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən sübut kimi qəbul olunan faktlara hüquqi qiymət vermir. Lakin apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiq olunub-olunmamasını yoxlamaq zərurətindən irəli gələrək, kassasiya instansiyası məhkəməsinin iş materiallarında olan sübutlara və hüquqi faktlara istinad etməsi faktiki halları araşdırma kimi qiymətləndirilməməlidir. Qeyd etmək lazımdır ki, işin faktiki hallarının prosessual qanunvericiliyin tələblərinə riayət edilmədən müəyyən olunması ədalətli məhkəmə araşdırılması hüququnun pozulmasına dəlalət etməklə mübahisənin hüquqi aktlarına təsir göstərə bilər.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsi tərəfindən müəyyən edilmişdir ki, iddiaçının "xxxx" ASC ilə 28 avqust 2015-ci il tarixli 12 nömrəli depozit müqaviləsi bağlaması, 1 illik müddətə, yəni 28 avqust 2016-cı il tarixədək banka 12 faiz ödənilməsi şərti ilə 22000 ABŞ dolları məbləğində əmanət qoyması, həmin əmanətin sığortalanması, "xxxx" ASC ilə X2 arasında 23 oktyabr 2015-ci il tarixli kredit müqaviləsi bağlanması, ona 10.000 ABŞ dolları məbləğində kredit verilməsi, iddiaçının öz depozit hesabındakı vəsaitin 15000 ABŞ dollarını həmin kreditin təminatı olaraq girov qoyması işin mübahisəsiz hallarıdır. Beləki, iddiaçı tələbində həmin dəlilləri irəli sürmüş, qarşı tərəf isə onlarla razılaşaraq iddiaçının depozit hesabı olması, onların girov qoyulması ilə razılaşmışdır. Ona görə həmin hallar təsdiq olunan mübahisəsiz hallar kimi qəbul edilir. İşin mübahisəli halı-iddiaçının tələb etdiyi 7000 ABŞ dolları pulun girov olub- olmaması, sərbəst vəsait olub-olmaması ilə bağlıdır.

Apellyasiya instansiyası məhkəməsinin işin materialları üzrə gəldiyi nəticədə gördüyünürki, işin yeganə mübahisəli halı ilə bağlı cavabdehin etirazı ondan ibarətdir ki, iddiaçının tələb etdiyi həmin məbləğ də, sərbəst məbləğ deyil, girovda olduğu üçün bloklaşdırılmışdır. Çünki iddiaçının başqa kreditləri üzrə borcu yaranmışdır. Hazırkı mülki iş məhkəmənin icraatına daxil olandan bəri keçən müddət ərzində cavabdeh tərəf etirazı ilə bağlı sübutlar təqdim etməmişdir. Hansıki, məhkəmə iclaslarında cavabdehin nümayəndəsinin iştirakı təmin olunmuşdur. Etirazla bağlı halları sübut etmə yükü məhz cavabdeh təşkilatın üzərinə düşür. Cavabdeh təşkilat sübut etməlidir ki, iddiaçının tələb etdiyi 7000 ABŞ dolları girov qoyulmuş, hansı öhdəliyin təminatı olaraq girov qoyulmuşdur. Cavabdeh ləğv prosesində olan banklara ləğvedici təyin edilmişdir. Ləğv prosesində olan bankın müştərilərinin depozit, öhdəlik və kredit məlumatları bankın elektron bazasında yerləşdirilmişdir. Həmin məlumatları təqdim etmək heç bir çətinlik törətmədiyi təqdirdə doqquz aydan artıq müddətə müvafiq sübutlar təqdim edilməməsi məhkəmənin qərar qəbul etməsinə mane ola bilməz və gələcəkdə təqdim ediləcək sübutlar artıq gecikmiş sübutlar kimi

dəyərləndirilməlidir. Beləliklə birinci instansiya məhkəməsinin qətnaməsi faktlar nöqtəyindən qanuni və əsaslıdır, apellyasiya şikayətinin dəlilləri məhkəmə qətnaməsinin ləğv edilməsi üçün əsaslar ola bilməz, maddi və prosessual hüquq normaları birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən düzgün tətbiq olunmuşdur.

Məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, apellyasiya instansiyası məhkəməsi düzgün olaraq bu qənaətə gəlmişdir ki, işə baxan məhkəmə müqavilə, öhdəlik hüquq münasibətlərini nizamə salan maddi hüquq normalarını tətbiq etməklə iddianı təmin etməkdə haqlı olmuşdur. Məhkəmə kollegiyası hər iki məhkəmə instansiyasının iddia qismən tələbinin təmin edilməsi mövqeyi ilə razılaşıır.

Məhkəmə kollegiyası kassatorun apellyasiya instansiyası məhkəməsinin işin hallarını obyektiv və ədalətli şəkildə tədqiq etməməsinə dair dəlili ilə bağlı hesab edir ki, işə baxan məhkəmə işin faktiki halları, tərəflərin qarşılıqlı münasibəti və mülki işin materiallarına istinad edərək, eləcə də, maddi və prosessual hüquq normalarının düzgün tətbiqi ilə birinci instansiya məhkəməsi tərəfindən işin hallarının düzgün aradırılmasının son nəticədə düzgün olan qərarın qəbul edilməsinə gətirib çıxarması barədə gəlidiyi nəticəsi əsaslıdır.

Göstərilən səbəblərdən məhkəmə kollegiyası hesab edir ki, kassasiya şikayəti əsassızdır. Apellyasiya instansiyası məhkəməsi işə baxarkən həqiqətə nail olmaq üçün işin faktiki hallarını düzgün müəyyənləşdirmiş, sübutları tam, hərtərəfli araşdırmış, işdə olan sübutlarla tərəflərin irəli sürdüyü dəlillərə lazımi hüquqi qiymət verərək iş üzrə düzgün hüquqi nəticəyə gəlmiş, qəbul etdiyi qətnaməsi qanuni və əsaslı olmaqla, maddi və prosessual hüquq normaları düzgün tətbiq edilmişdir. Buna görə də kassasiya şikayəti təmin edilmədən, Apellyasiya Məhkəməsinin qətnaməsi isə dəyişdirilmədən saxlanılmalıdır.

Şərh edilənləri və Azərbaycan Respublikası MPM-nin 416, 417 və 419-cu maddələrini rəhbər tutaraq, məhkəmə kollegiyası

QƏRARA ALDI :

Cavabdeh kassasiya şikayəti təmin edilməsin.

Bakı Apellyasiya Məhkəməsinin MK-nın həmin iş üzrə 13 avqust 2018-ci il tarixli qətnaməsi dəyişdirilmədən saxlanılsın.

Qərar qəbul edildiyi andan qüvvəyə minir.

Sədrlik edən :

Hakimlər :

Əsli ilə düzdür :

Ali Məhkəmənin hakimi

Q.Əsgərov